

Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12-tej w południe i o godzinie 6-tej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6, za jednorazowe wnoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckim kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za drukarską wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1892 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcja niezwraça. Adres Red.: Ul. św. Krzyża 1. 7. Adres tel. „Głos Narodu” Kraków. Tel. Nr. 190.

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnośnieniem do domu 1 koronę.

Numer połudn. 10 hal. wieczorny 4 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty, franco do Administracji „Głosu Narodu”. — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchji i w państwie niemieckim. Reklamacje

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowym „Głosu Narodu”, róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 7. Od miejsca wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 30 h. za pierwszy raz każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokolowski, Pasak Haasmanna, w Wiedniu Haassenstein & Vogler, M. Opelik, M. Dukas, M. Schalek, E. Braun, Kutschera & Schleri, R. Moses, Friedl, w Berlinie F. E. Cos, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Baczkowski 14 Cite de Treviso, John F. Jones & Cie.

Nr. 504.

Kraków, środa 6 listopada 1907 r.

Rok XV.

Solidny budżet.

Pan Korytowski jest szczęśliwym ministrem skarbu. Mimo olbrzymiego zwiększenia wydatków państwowych zdołał jeszcze wykazać znaczną stosunkowo nadwyżkę, — a w dodatku zapewnił izbę, że nie potrzebuje się zwracać do kredytu publicznego, co znaczy innymi słowami, że Austria przestaje robić długi...

A wielka już do tego pora. Budżet doszedł rozmiarów, których już chyba przekroczyć nie może, bez obawy rozsadzenia organizmu państwowego. Pouczającą w tej mierze była statystyka budżetowa przytoczona przez p. Korytowskiego. Z 640 milionów w r. 1868, wzrosły wydatki do kolosalnej cyfry 2 miliardów 184 milionów! Zawrotne liczby, które przewyższają matematyczne objęcie ludzkiego umysłu! A jednak mamy nadwyżkę i zapasy kasowe obfite, co dowodzi w każdym razie, że gospodarka finansowa państwa uwzględnia normalne warunki ekonomicznego rozwoju Austrii. Należy to tem bardziej podkreślić, że układanie austriackiego budżetu to nieustanna walka z wymaganiami wszystkich; bo w Austrii żąda się od państwa wszystkiego, i w tej ogólnej pogoni za podatkiem wym groszem, ginie zbyt często osobista inicjatywa i ztraca się świadomość obowiązków wobec państwa...

Ba! nawet stronnictwa dopuszczają się zupełnie otwarcie wobec budżetu państwowego pewnego rodzaju politycznego wymuszenia, — tak że rząd musi po prostu co roku bronić równowagi budżetowej, która nigdyby nie istniała gdyby wszystkie pretensje stronnictw były zaspakajane. Otóż wynalezienie właściwej granicy pomiędzy obowiązkami państwa wobec społeczeństwa, a siłami finansowymi opodatkowanego ogółu, — odparcie przesadnych żądań, a zaspokojenie wszystkich istotnych potrzeb, jest zadaniem każdorazowego ministra skarbu, które musi być bardzo skrupulatnie spełnionem, pod grozą nadwężenia ogólnych interesów. Przedłożony obecnie parlamentowi budżet dowodzi, że p. Korytowski stanął na wysokości tego swego zadania. Jego budżet jest zbudowany organicznie, przejrzysty i co najważniejsza realny, — a że zamyka się piękną nadwyżką, to już jest przyjemna i nadprogramowa niespodzianka.

Odkładając na później dokładniejszy rozbiór budżetu, zapisujemy ze szczerem zadowoleniem fakt, że już drugi Polak odnosi taki znamienity sukces w dziale uzdrowienia i uregulowania austriackich finansów.

Budżet państwowy na rok 1908, przedłożony wczoraj Izbie posłów przez ministra Korytowskiego nie różni się zasadniczo w kwestji traktowania Galicji od dawniejszych budżetów austriackich. Układali budżety dawniej Czesi, Niemcy, (dr. Kaizl, Cosel, Böhm-Bawerk), krzywdząc w jaskrawy sposób ten największy kraj koronny, a na rekryminacje i zarzuty posłów polskich wymyślili sobie ochronną formułkę: Galicja jest krajem biernym. Pod pozorem tej „bierności finansowej“ można było zaniedby-

wać takie kraje jak Galicja, dalej Dalmację, Bukowinę i t. d. Ta bierność skłoniła nawet „słowianofila“ dra Kramarza do projektowania jaskrawej niesprawiedliwości w rozdziale mandatów przy nowej ordynacji wyborczej. Nie dbając o „bierny“ kraj, skarb państwa otaczał zato czułą protekcją „czynne“ kraje zachodnie i popierał ich rozwój ekonomiczny. Tej fałszywej formule, której cel jest aż nadto przejrzystym, hołdowali również i polscy ministrowie skarbu. Dunajewski i Biliński unikali nawet cienia podejrzenia, że protegują Galicję. Dla państwa okazali się też dzielnymi gospodarzami a nawet reformatorami skołatanych finansów, dla Galicji tylko biurokratami austriackimi, patrzącymi na swój kraj rodzinny przez szkła wiedeńskiego finansisty.

Minister Korytowski może nie chce, może nie może, w każdym razie nie jest wyjątkiem. Obecny budżet przedstawia się dla Galicji o tyle korzystniej od dawniejszych, że uwzględnia naglące i aktualne potrzeby ekonomiczne Galicji i czyni zadość najczęściej podnoszonym zadaniom. Wogóle budżet na rok 1908 posiada tę największą zaletę, że jest wysoce aktualnym i odpowiada obecnym postulatam różnych stronnictw.

Upośledzenie Galicji występuje najjaskrawiej w budżecie spraw wewnętrznych. Znajdujemy tu stosunkowo do innych krajów koronnych nieznaczny sumę na budowę mostów i dróg. I tak mieszczą się tu pozycje: 5000 K. na budowę trzech drewnianych mostów na drodze pod Przemyślem, na rekonstrukcję linii komunikacyjnych w Przemyślu 13 tys. K. na rekonstrukcję drogi Biała-Zawoja 10,000 K. na budowę mostu na Wiśle między Krakowem a Podgórzem 200,000 K., na rekonstrukcję drogi Wadowice-Jawiszowice 15 tys. K., na budowę drogi Florynka-Krzyżówka (w grybowskiem) 20,000 K., na budowę mostu na Białej pod Gromnikien 3,005 i kilka innych jeszcze pozycji dla wschodniej Galicji.

Regulacje rzek galicyjskich uwzględnione są silnie dzięki staraniom Koła p. Na regulację Wisły od ujścia Przemyśla do Zawichostka preliminaruje rząd 800,000 K., na przełożenie koryta Rudawy 600,000 K. (5 rata), na regulację Dunajca 300,000 K. Na regulację Dniestru przewiduje rząd 731,428 K. Regulacje rzek mniejszych otrzymają następujące raty: Wisłoki 100,000 K., Prutu 100,000 K., Bugu 42,066 K., i t. d. Wszystkie te pozycje są ratami funduszu, jaki rząd zobowiązany jest obrócić na regulację rzek galicyjskich, uchwaloną już w parlamencie.

W dziale ministerstwa oświaty widzimy pozycje dla Galicji: dla Akademji 5,000 K., na konserwację zabytków 17,000 K., dla Akademji Sztuk pięknych 95,000 K., (w r. 1907 88 tys. kor.), Uniwersytet Jagielloński otrzyma 1.555,600 K., (w r. zeszłym 1. 435 tys). Nadto na budowę i adaptację gruntów tudzież zakupno gruntów pod budowę wstawioną jest w budżet cyfra 261,000 K., Uniwersytet lwowski otrzyma zwyczajnej dotacji 1.202,100 K., nadto drobną sumę na przeróbki i adaptację gmachów.

Z innych pozycji budżetu oświaty przytoczamy: Dla Politechniki we Lwowie 634,729 K., dla Akademji weterynaryj we Lwowie 140,700 K., na budowę i na adaptację gmachów dla

gimnazjów, subwencje i inne wydatki 406,342 K., na budowę i adaptację dla szkół realnych 96,475 K., na budowę i adaptację szkół przemysłowych 8,700 K., i na budowę i adaptację szkół ludowych 6,113 K. i na inwestycje dla Krynicy 250,000 K.

W ministerstwie sprawiedliwości spotykamy dla Galicji następujące pozycje:

Na budowę gmachów sądowych w Galicji zachodniej 36,000 K., na budowę gmachów sądowych w Galicji wschodniej 1.356,465 K., na budowę więzień w Galicji wschodniej 420,000 koron.

Korespondencja.

Wiedeń dn. 4 listop.

Przesilenie czeskie rozwija się obecnie w sposób normalny. Zamiast p. Forzta wejście do gabinetu przywódca agrariuszów czeskich p. Praszek, zaś dr Pacak zatrzyma swoją tekę. Ustąpić zatem muszą pp. Forzt minister handlu i ks. Auersperg minister rolnictwa. Wprawdzie niemieccy agrariusze podnoszą wielki gwałt przeciwko p. Praszce, jednakże tego ich oporu nie trzeba brać zbyt tragicznie. Trudno bowiem zrozumieć dlaczego Czech jako minister rolnictwa miałby być niebezpieczniejszym dla Niemców, niżeli jako minister handlu. Zresztą p. Praszek jest człowiekiem poważnym i umiarkowanym, a musi być kompetentym, kiedy jako zwykły włościanin dobił się najwyższej godności rolniczej w swoim kraju, — jest bowiem prezesem czeskiej rady Kultury krajowej. W każdym razie powołanie p. Praszka do gabinetu jest znamiennym objawem zwrotu demokratycznego, któremu coraz silniej ulega Austria. Oto będziemy mieli włościanina ministrem rolnictwa i nikomu nie przyjdzie do głowy oburzać się z tego powodu.

Teka handlu pozostanienna razie nie obsadzoną. Zarządzać nią będzie w razie prezydent ministrów, lub szef sekcji Bössler. Według ogólnie tu krążących pogłosek, teka handlu jest przeznaczoną dla przedstawiciela stronnictwa chrześcijańsko-socjalnego. Otrzymają ją albo dr. Weisskirchner, albo dr. Gessman. W razie powołania do gabinetu dra Weisskirchnera, przyjdzie Izby przejść na dra Ebenhocha.

Pewne poruszenie wywołały w izbie zajęcia w komisji wodnej, gdzie przeciwko głosom posłów socjalno-chrześcijańskich forsowano na zastępcę prezesa p. Zechena, znanego z nożowych występów podczas obstrukcji. Prezesem został dr. Kramarz.

Obie te kandydatury nie mogą być po myśli Polaków. Dr. Lecher został wprawdzie wybrany, ale tak małą liczbą głosów, że wyboru nie przyjął. Antysemita obstarą przy kandydaturze b. ministra Wittka.

Budżet p. Korytowskiego wywołał ogólny podziw. Imponuje zarówno przewyżką kasową z ubiegłego roku wynoszącą 146 milionów, — jak i nadwyżką na rok przyszły. Według zapowiedzi ministra skarbu, — nadwyżki zeszłoroczne będą użyte na inwestycje kolejowe 57 milionów, dalszą budowę telefonów 6 mi-

lionów, — na zwiększenie funduszu meljoracyjnego 4 miliony, — na poparcie przemysłu i eksportu 18 milionów, — na budowę nowych klinik 8 milionów. Reszta będzie użyta na rozmaite socjalno polityczne cele.

Z Izby posłów.

Wiedeń dn. 5 listop.

Po załatwieniu stojących na porządku dziennym wyborów, Izba obradowała nad nagłym wnioskiem pos. Steinera w sprawie uregulowania płac oficerów i podwyższenia żołdu żołnierzy o 5 hal.

Prezydent podał do wiadomości, że min. obrony krajowej, wskutek słabości, nie może brać udziału w posiedzeniu.

Wszyscy mówcy, z wyjątkiem socjalnych demokratów i czeskich radykałów, podnosili konieczność obu zarządzeń podczas gdy imieniem socjalnych demokratów pos. Nemece i Schuhmayer, zaś imieniem czeskich radykałów pos. Fressl, zwrócili się przeciw podwyższeniu płac oficerskich, natomiast występowali za znacznie wydatniejszym podwyższeniem żołdu żołnierzy.

Pos. Sternberg w dłuższej mowie polemizował z wywodami pos. Schuhmayera.

W końcu uchwalono nagłość wniosku, a następnie większością głosów część wniosku o podwyższenie płac oficerskich, a jednogłośnie część wniosku w sprawie podwyższenia żołdu żołnierzy.

Przy końcu posiedzenia Izby przyszło do burzliwej sceny, kiedy pos. Mühlwert w zapytaniu do prezydenta oznaczył używanie czeskiego języka w obradach komisji nietykalności poselskiej jako „grober Unfund“. Liczni posłowie ze stronnictw czeskich przerywali mu i w ostrych słowach dawali wyraz swemu oburzeniu.

Prez. apelował do tych posłów, by nie dolewali oliwy do ognia i nie zaostrzali jeszcze burzliwej sytuacji. Prosił też posła Mühlwerta, by podobnych wyrazów nie używał. (Oklaski).

Czescy posłowie Kalina, Zazworka,

Zarubec, słoweniec Korosec i Wloch Conci zabierali głos, aby udowodnić prawo posłów innych narodowości do posługiwania się także w komisjach językiem ojczystym i protestowali przeciw słowom pos. Mühlwerta.

Następne posiedzenie odbędzie się w piątek o godz. 11 przed poł. Na porządku dziennym znajduje się pierwsze czytanie projektu budżetowego.

Kronika.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN!

Kraków, 6 listopada.

— **Kalendarzyk kościelny.** Dziś, we środę Feliksa i Leonarda wyznawców; we zwartek Amarantha męczennika i Florntego

— **Kalendarzyk astronomiczny.** Wschód słońca rozpoczyna się o godzinie 6 minut 3 i zachód przypada o godzinie 4 minut 9, długość dnia godzin 9 minut 30.

— **Nabożeństwa.** Tow. Wzaj. Pomocy uczniów Uniw. Jag. zawiadamia, że doroczne nabożeństwo żałobne za zmarłych członków dobrodziejstwa odbędzie się we środę dnia 13 b. m. kościele OO. Reformatorów o godzinie 11 przed południem.

— **Wielka doroczna loteria gospodarcza** odbędzie się 19 Grudnia b. r. staraniem krakowskiego koła pań T. S. L. Cały dochód jest przeznaczony na polskie seminarjum w Białej.

— **Z teatru miejskiego.** W sztuce p. Jul. Germana p. n. „Mściciel“ grają pp.: Brodziczowa, Solska, Wysocka, Soska, Węgrzyn J., Andrzejewski, Węgrzyn M., Szybnicki, Stępowski, Borowski, Sosnowski, Bończa, Zelwerowicz, Mielewski, Jednowski, Pachalski i w. innych.

— **Ochotnicze Towarzystwo ratunkowe** w miesiącu październiku b. r. udzieliło pomocy 388-razy, w dzień 301, w nocy 87 razy. Poszkodowanych było mężczyzn 202, kobiet 132, dzieci 51. Przypadków wewnętrznych było 47, chirurgicznych 255. Zamachów samobójczych było 5, cierpienia umysłowe 6 symulacji 3. Fałszywych alarmów było 5, przewieziono chorych 92. Od początku roku bieżącego udzielo-

— Dlatego, że o was dbają, — odpowiedział złośliwie.

Ale Borowski już się był umitygował.

— Dbają prawdopodobnie dlatego, że żaden Borowski nie należał do Targowicy, że pięciu było pod Moskwą i jedynastu w powstaniach, może też dlatego, że odtąd nie było Borowskich ugodowych: chcieliście to powiedzieć, przypuszczam.

Słowa i ton Borowskiego zaimponowały Kanarczykowi. Zmieształ się i zaczął się płatać.

— Nie wiedziałem... Myślałem... Wasz ojciec podobno szambelan...

— I cóż z tego? Myślicie może, że mógł odmówić.

Czarko nie dał im skończyć.

— Twój ojciec naprawdę szambelan? — spytał.

— Naprawdę.

— I bywa na Zamku.

— Musi.

— Mój kochany, to tybyś mógł nam przysługę oddać.

— A cóż ja mogę?..

— Mógłbyś poprosić ojca, żeby się wstawił za Opolskim.

— Nie wiem, czy zechce... bo to, widzisz, choć szambelan, mój ojciec jest nieszczególnie notowany. Nie był w Spale na ostatniej prezentacji.

— Spróbuj, moją drogą...

— Dobrze, próbuję, ale nie obiecuję nic.

Wstał i począł się żegnać; Kanarczykowi podał rękę niechętnie.

Po wyjściu jego Czarko począł gderać:

no pomocy 388, od założenia Towarzystwa 44,937-razy.

— **Dyletancki popis.** Odczyt p. Sokalskiego o Michale Aniole, zgromadził dość liczną publiczność, która jednak doznała przykrego zawodu. Przedewszystkiem prelegent kazał na siebie czekać dobre pół godziny, prawdopodobnie dla tego, aby czas trwania odczytu... przedłużyć.

Nareszcie ukazał się stęsknionym oczom publiczności. „Są w dziejach ludzkości postacie tytaniczne, nad rozwiązaniem zagadki psychologii których daremnie się trzyma krytyka i historia.“ P. Sokalski nie chciał się trudzić i oznajmiwszy, że „Michał Anioł był jednym z największych geniuszów malarstwa, rzeźby i architektury, które doskonale scharmonizował, że „takiej drugiej postaci w dziejach sztuki spotkać nie można, że był w bardzo przykrem położeniu na dworze Leona X, papieża niezbyt chrześcijańskiego i Medyceuszów, on, republikanin i patriota, oraz gorący chrześcijanin“ itp. rzeczy „oficjalnie“ stwierdzone i uznane, których jednakże dowiedzieć się można z każdej encyklopedji lub podręcznika historii sztuki p. Sokalski po dość niefortunnym porównaniu Michała Anioła do H. Wagnera i Platona, który podobnie jak M. Anioł tworzył wszystko z „wnętrza“ (!), prelegent przeszedł od razu do „demonstrowania reprodukcji“ i komentowania obrazów.

Próżno słuchacze oczekiwali uzasadnienia sądów, z wielką emfazą na początku wygłoszonych, zobrazowania potężnej psychiki twórczej lub scharakteryzowania twórczości Mich. Anioła; równym monotonnym tonem „cicerone“ oprowadzającego po galerjach sztuki płynęły „objaśnienia“ arcydzieła Michała Anioła przez p. Sokalskiego w takim rodzaju: „Mich. Anioł przewidział elektryczność, malując Jehowę z wyciągniętą prawicą do lewicy Adama“ i t. p. komentarze równej próby i poletu. Trochę anegdociarskich danych, cytowanie nie wiadomo dla czego po włosku Dantego pieśni III z ks. I z niefortunnym improwizowanym przekładem własnym, kiedy istnieje piękny przekład Mickiewicza i jeszcze popis lingwistyczny po francusku zakończyły nie-

— Czego wy mu wszyscy dokuczacie temu Borowskiemu?

Kanarczyk bardzo zmieszany tłumaczył się i prosił Czarke o naprawienie popełnionego głupstwa.

Wkrótce też wyszedł i Czarko pozostał sam. Zakasał rękawy i, pozbierawszy szklanki, ponosił do zlewu. Tam oplukując je powoli myślał o dzisiejszej herbacie, o Borowskim i Hreczkiewiczach o Kanarczyku i Opolskim. Wszyscy się marnowali naokoło niego w ten, lub ów sposób; a on sam czy się nie marnował?..

Plucząc szklanki, Czarko tłumaczył przed samym sobą i niezaradność Borowskich i płaską żółć Hreczkiewiczów i obraźliwą czupurność Kanarczyków.

Rozdział V.

Opolskiego tymczasem wzięli do cytadeli. Będąc z góry uprzedzonym o możliwym najściu policji na mieszkanie, zdążył poporządkować swoje papiery. Spalił wszystko, co mogło skompromitować kogokolwiek, przejrzał książki, korespondencję prywatną. Zniszczył niepotrzebne szpargały, a te o które dbał, jak równie kilka pamiątek spakował do walizki i odesłał pod adresem jednego ze znajomych. Wiedział bowiem od przyjaciół, że wszystko idzie do policji, bał się, żeby mu połowa nie zginęła, a w każdym razie nie chciał, aby przedmiot, o które dbał, znalazły się w rękach zbirów. Kiedy zakończył całą tę pracę, miało się już ku zmierzchowi, więc zapalił lampę i z zadowoleniem, rozejrzawszy się po pokoju, gdzie wszystko było w porządku, wszyst

18)

Jan Okwieńko.

PRZED BURZĄ.

CZĘŚĆ I.

Rozdział IV.

— Masz trzy ruble, mówił prędko, wtykając mu w rękę. Możesz nie oddawać, ani tamtych tak że. Tylko... tylko zastanów się... Nie bądź swinią. Dostyć biedy w kraju bez ciebie.

I otworzywszy drzwi, wziął ga za ramiona i delikatnie wypchnął. Potem wrócił z zadowoleniem do pozostałych, odsapnął i rzekł:

— Ten już tu nie wróci.

— Cóż ty mu zrobiłeś?

— At. Nic. Nie warto gadać. Ale też zmarował się.

— Nigdy sympatycznym nie był, — mówił Zygmunt.

— Jednakże, gdyby go wtedy nie wyrzucili za polski...

— Pytanie tylko, czy rzeczywiście za polski. On się każdemu naraził. Co zaś do polskiego to prześladowali nim prawda, ale tylko tych, którzy chcieli zgnębić. Mnie naprzykład, złapali parę razy, a raz tylko siedziałem w ciupie.

— Wy to co innego, — rzucił nieostroźnie Kanarczyk i sam się zmieształ.

Borowski zbladł.

— Dlaczego? — spytał ostrz. Proszę się wytłumaczyć.

Kanarczyka ton Borowskiego tembardziej podrażnił, że się sam poczuwał do winy.

Zmiana lokalu.

MAGAZYN i P ACOWNIA

KONFEKCYI DAMSKIEJ

Franciszek GŁOWSKI

przeniesioną została na Rynek gł. 9, w Krakowie, naprzeciw kościoła św. Wojciecha - - Poleca gotowe kostiumy suknie bluzki paltoty i t. d.

Fasony najmodniejsze.

Ceny przystępne.

ortunny odczyt, na który zdumiona publiczność reagowała tylko... milczeniem.

Nie wysokie pojęcie ma p. S. o kulturze artystycznej Krakowian.

— **Włamanie do banku.** Sledztwo sądowe w sprawie kradzieży w kantorze braci Eibenschützów objął sędzia śledczy p. Czernecki.

Ostatnia wiadomość o schwytaniu drugiego sprawcy włamania okazała się fałszywą. P. Eibenschütz bawi obecnie w Warszawie i czyni starania u bankierów tamtejszych, by mu pomogli w schwytaniu złodziei. Banki obiecały mu swą pomoc. Wobec tego należy przypuszczać, że włamywacze, jeżeli zechcą sfinansować skradzione papiery wartościowe, zostaną schwytani.

— **Resch contra Michalka.** Otrzymujemy następujące sprostowanie:

Na podstawie § 19 ustawy prasowej proszę o umieszczenie w sz. piśmie w rubryce „Kronika”, następującego sprostowania artykułu, który pojawił się w numerze wieczornym „Głosu Narodu” z dnia 28 października 1907 roku numer 491 pod nagłówkiem „Głosy publiczności”:

Nieprawdą jest jakoby rozsyłał od pewnego czasu do redakcji pism oszczerze paszkwile w formie rzekomego podania do prokuratury, natomiast prawdą jest, że przed dwoma laty wniesiono do c. k. Prokuratury Państwa w Rzeszowie podanie z załączonymi oryginalnymi listami pana Michalki celem ocenienia ich przez c. k. Prokuraturę.

Nie prawda jest jakoby w tem podaniu przedstawiano pojedyncze wyrazy tendencyjne wyrwane z „rzekomych” listów pana Michalki — a prawdą natomiast jest, że listy p. Michalki całe w oryginalnie do powyższego podania załączono.

Nieprawdą jest, że opuściłem zakończenie jednego z listów pana Michalki — prawdą zaś jest, że n. p. jeden list zaczynający się od słów „Remunerację, którą wczoraj od Pana otrzymałem przyjąłem etc...” kończy się słowami:

„Wyrażam nadzieję, że wszystkie pieniądze... podczas mego urzędowania dla mnie złożone, będą mi zwrócone, w przeciwnym razie będę służbę pełnił ściśle według instrukcji regulaminu ruchu i

kontraktu, czy firma na tem dobrze wyjdzie — wątpię”.

w całości i mienaruszony jako załącznik przy podaniu do c. k. Prokuratury się znajduje.

Nie prawdą jest, że siedzę o sądowe przeciw mojej firmie toczy się od lat pięciu — prawdą natomiast jest, że sledztwo wytoczone na podstawie oszczerczych denuncjacji — jako nieuzasadnione — przez c. k. Sąd śledczy w Krakowie i Rzeszowie uchwałami z 5 listopada 1905 r. do 1 Vr. VI 781-7 i 4 kwietnia 1907 cz. Vr. 1302-5 zastanowione zostało.

Nieprawdą jest, jakoby pan Michalka doniesienia do władz powyższych wnosił z urzędu jako naczelnik stacji w Nadbrzeziu — prawdą natomiast jest, że pan Michalka wniósł do niesienia te dopiero po opuszczeniu urzędowego stanowiska w Nadbrzeziu, gdy żądaniem jego o przysłanie pieniędzy nie uczyniłem zażość.

Nieprawdą jest w końcu, jakoby jego zarzuty co do zbrodni oszustwa sledztwo sądowe w całej rozciągłości udowodniło — prawdą natomiast jest, że sledztwo sądowe — powyżej zacytowanymi uchwałami w zupełności i stanowczo zastanowionem zostało.

Z poważaniem
ZYGMUNT RESCH.

Powyższe „sprostowanie” składa się z glosownych zaprzeczeń nie popartych żadnymi dowodami. Tymczasem pan Michalka wniósł przeciwko p. Reschowi oskarżenie o potwarz i obrazę czci, — sądy zatem rozstrzygną tę sprawę, — a p. Resch niech tam lepiej skieruje swoje... dowody.

— **Samobójstwo.** W jednym z lokali restauracyjnych w śródmieściu zastrzelił się wczoraj po południu 26 lat liczący Eugeniusz Gralewski pisarz w kancelarii adwokackiej. Z pozostawionych listów pokazuje się, że powodem samobójstwa była nie odwzajemniona miłość. Śmierć sprawdził lekarz miejski dr. Ignacy Schaitter. Zwłoki odwieziono do zakładu medycyny sądowej.

— **Repertuar teatru miejskiego w Krakowie.**

Sroda. „Upiory” dramat rodzinny w 3-akt. H. Ibsena (popularne).

Bracia Karamazow.

(Ciąg dalszy.)

Katarzyna ubrana była czarno. Zbliżyła się do trybunału skromnie i jakby nieśmiało. Twarz jej nie zdradzała wzruszenia, ale w czarnych jej oczach gorejących posępnym blaskiem, widać było stanowczą decyzję. Wyglądała przedziwnie pięknie.

Przemówiła cicho, ale wyraźnie, tak, że głos jej słycać było dokładnie w całej sali. Przewodniczący zachowywał się względem niej z dyskretnym szacunkiem, starając się nie potrącać żadnej drażliwej struny.

Ona jednak pierwsza oświadczyła od razu, że była narzeczoną Dymitra.

— Dopóki mnie sam nie porzucił — do dała cicho.

Gdy spytano ją o trzy tysiące, powierzone przez nią Miti, odpowiedziała, że nie polecała mu wcale, aby je wysłał natychmiast, a dopiero w przeciągu miesiąca.

— Przeczuwałam, że potrzebuje pieniędzy i napróżno doprawdy, dręczył się tak bardzo tym długiem.

— Byłam zupełnie pewną — mówiła dalej — że prędzej czy później, odda mi te trzy tysiące, nie wątpiłam nigdy, ani przez chwilę o bezwzględnej jego rzetelności w sprawach pieniężnych. On sam był najmocniej przekonany, że pieniądze te otrzyma od ojca, co mi też często powtarzał.

— Nie przypominam sobie, aby rzucił jakie pogroźki przeciw ojcu, przynajmniej nie

Czwart. „Szkoła” sztuka w 4 akt. Z. Kaweckiego (po raz 14).

Piątek teatr zamknięty, Sobota. „Mściciel” dram. w 3-akt. Jul. Germana (nowość).

Niedziela. O godz. 3 „Moralność pani Dulskiej” tragi-farsa koltuńska w 3 aktach, Gab. Zapolskiej-Janowskiej. (Ceny niższe do połowy).

O godz. 8:00 „Mściciel” dram. w 3 akt. Jul. Germana.

— **Bulla papieska w sprawie gr. kat. biskupstwa w Ameryce** posłużyła niektórym dziennikom do rozsiewania wszelakich wieści. Między innymi rozgłoszono o odwołaniu lub ustąpieniu biskupa Ortyńskiego. Wobec tego „Ruslan” został upoważniony do oświadczenia, że wszystkie te pogłoski są bezpodstawne, i że zarówno mons. Ortyński jako i cały episkopat ruski poczynią starania, aby Stolicy św. sprawy wiary gr. kat. obrządku w Ameryce jak najdokładniej przedstawić w tym celu, by je Rzym odpowiednio do potrzeb Cerkwi na nowo uporządkował.

Kronika lwowska.

— **P. Badner jako syn organisty.** W swoim czasie donosiliśmy, że jednym z najczynniejszych działaczy przy rozbijaniu zgromadzenia chrześcijańskich kolejarzy we Lwowie był niejaki p. Badner, żyd... Socjalistyczny „Głos” lwowski bardzo się na to oburzył i ogłosił, że Badner jest synem organisty. Z tego powodu pisze „N. Kolejarz”:

„Pomocnik „męczennika” Kaczanowskiego” przechrzta Badner zawdzięcza swe stanowisko w socjalistycznym przedsiębiorstwie dla oszukiwania kolejarzy następującemu listowi:

Kochany Kaziu!

Oddawca niniejszego listu p. B „kolegując” ze mną tutaj przez kilka miesięcy dał się poznać jako sprytny człowiek do „wszystkiego” — powtarzam: można użyć do „wszystkiego”! — Otóż ze względu na nasze niegdysiejsze współpracownictwo w „Naprzodzie” i zasługi od dane przezemnie waszej sprawie, pozwalam sobie polecić gorąco pana B któremu jestem chrzestnym ojcem zarazem i proszę dłań o zaję-

robił tego nigdy w mojej obecności. Gdyby był przyszedł do mnie, uspokoiłabym go natychmiast, co do tych nieszczęsnych trzech tysięcy, ale wtedy nie był już u mnie, a byłam w takim położeniu, że nie mogłam go pierwsza zawezwać...

— Nie miałam zresztą prawa, być bardzo dla niego surową — dodała nagle jakimś wyzywającym tonem — bo w swoim czasie sama pożyczylam od niego więcej niż trzy tysiące i nie wahałam się przyjąć, mimo że wtedy jeszcze, nie przeczuwałam nawet, że będę kiedyś w możności, zwrócić mu ten dług.

W tej chwili właśnie, przyszła na Fetukiewiczą kolej, zadawania pytań.

— Gdzież się to działo — pochwylił ostrożnie, dorozumiawszy się w mig, że będzie to coś korzystnego dla jego klienta. — Czy w początkach znajomości pani z Dymitrem Karamazow?

(Tu nadmienić trzeba, że obrońca nie wiedział o tem pierwszym zajściu, między Katarzyną a Dymitrem).

Katarzyna opowiedziała wtedy całą rzecz nie pomijając żadnego szczegółu. Opisała położenie swego ojca zagrożonego katastrofą, zaatała tylko wspaniałomyślnie to, że Dymitr to sam, zaproponował jej przez siostrę, aby przysłała do jego mieszkania, dla otrzymania tych pieniędzy. Przedstawiła tak rzecz, jakoby to ona sama, z własnego popędu, pobiegła do mieszkania młodego oficera w nadziei, w jakiej? znalezienia u niego ratunku. Opowiadanie to wywarło potężne wrażenie. Cała sala zamarta w ciszy, łowiąc chciwie każde słowo

ko przygotowane do nocnych odwiedzin. Wszakże w tej ostatniej inspekcji zauważył na półce kilka książeczek ludowych, złożonych razem; na myślał się przez chwilę, czyby ich nie zniszczyć, ale wszystkie były ostępowane w cenzurze, więc pożałował.

— Po co niszczyć, — myślał, — jeżeli nawet zabiorą, to gdzieś je przecież wyrzucą, bo tej bibuły w aktach chować nie warto. Ktoś podnieś się, i policja sama w ten sposób przyczyni się do krzewienia oświaty.

Myśl ta sprawiała mu prawdziwą przyjemność. Cieszył się też, że te książeczki będą drażniły łapaczy, będą stanowiły niejako poszlakę bez poszlaki. Trwało to jednak krótko. Tuż nad nim wisiała nagła rzeczywistość. Spojrzał na zegarek — była szóstka. Zaczął obliczać w myśli:

— Przyjdą najwcześniej między dwunastą a pierwszą, może po pierwszej. Do tej pory mogę pozalać jeszcze wszystkie interesy.

Wyjął notes z kieszeni i przyglądał w nim spis zaległości; nie było ich wiele, bo Opolski był porządnym i nie lubił zaciągać rachunków, wziął pieniądze z szuflady i przeliczył. Po odtrąceniu należności pozostawało mu jeszcze około stu rubli, które schował do portmonetki na czarnej godzinie, slyszal bowiem, że pieniądze osładzają niedolę.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Lalki, zabawki, gry towarzyskie, konie na bieżniach, lampy magiczne i wielki wybór innych podarków

poleca

C. SZCZURKOWSKI, KRAKÓW, GRODZKA 2.

Handel przyborów do szycia, haftu i zabawy.

cie w waszej organizacji, której życzę dobrego powodzenia.

Pilawski Józef organista w Wiśniczu.

W jakiś czas po tym liście wypłynął p. Badner na widownię jako współpracownik lwowskiego „Kolejarza“, a okoliczności zawarte w liście powyższym odnoszące się widocznie do Badnera stwierdza poniekąd i socjalistyczny „Głos“ lwowski pisząc o p. Badnerze w numerze z dnia 17 października.

„I na cóż zda się ten olbrzymi wylew i żydowskiemu judzeniu wśród lwowskich kolejarzy, kiedy sekretarz organizacji Tow. Dyonizy Badner, syn (?) organisty, ów mniemany odkórny żyd Buchner, jest na nieszczęście zwyczajnym prawowitym rzymskim katolikiem“.

Z pomiędzy wierszy da się więc wyczytać jakim to synem i jakiego organisty i jakim katolikiem jest tak zwany sekretarz organizacji tow. Badner?

Wiadomość tę, której naturalnie sprawdzić nie możemy, podajemy na odpowiedzialność „N. Kolejarza“.

— **Ucieczka ośmiu więźniów z domu karnego we Lwowie.** Onegdaj ośmiu więźniów zakładu karnego usiłowało dokonać ucieczki z zakładu. Ucieczki dokonali przemocą w oczach straży więziennej. Oto około godziny 4, gdy wypuszczono więźniów z kazien drugiego piętra, 8 z nich, widocznie zmówiwszy się wprzód, korzystając ze słabej warty — całego bowiem korytarza strzeże tylko dwu dozorców, stojących po obu jego krańcach — pobiegło na strych, mimo sprzeciwiania się do zorców wylamano drzwi strychowe, gubiąc się w zakamarkach olbrzymiego strychu. Zaalarmowano natychmiast całą straż więzienną, rozpoczęto przeszukiwanie strychu, część zaś służby obstawiła bramy wszystkich sąsiednich kamienic przy ul. Bernstejna. Za chwilę złapano na strychu 4 więźniów, reszta zaś wy dostała się na dachy sąsiednich kamienic, a stała na strychu.

Po jakimś czasie trzech zbiegów, wylamawszy w jednej kamienicy drzwi, wiodące na schody, wybiegło na ulicę, gdzie ich schwytano, czwarty zaś zdołał gdzieś niespostrzeżenie zbiec. Sądono, że ukrywa się on na strychu, pozostawiono więc tam przez całą noc wartę,

zeznania. Postępek Katarzyny był czemś bezprzykładnym. Jaktó! ta dumna samowolna dziewczyna, nie wahała się, nie wstydziała, złożyć w ofierze cześć swą i wstydlivość, głosząc publicznie taki fakt. Co za ofiara i jakie zaparcie się siebie, to po prostu bohaterstwo... I dla kogóż to? Dlaczego? Dla ocalenia człowieka, który zdradził ją i ukrzywdził. Dla przyniesienia mu drobnego choćby żdźbła ratunku, dla przysłużenia mu się czemś choćby trochę.

I rzeczywiście obraz młodego człowieka od dającego bez wahania ostatnie swoje pieniądze niewinnej dziewczynie i żegnającego ją natychmiast, pełnym szacunku ukłonem, było to coś niezmiernie szlachetnego i sympatycznego. Wprawdzie później szeptano sobie do ucha ze złośliwym uśmiechem, że opowiadanie to nie musiało być zbyt dokładne i że bardzo było wątpliwem, aby młody oficer, wypuścić od siebie dziewczynę tylko z pełnym szacunku ukłonem. Najlepiej nawet usposobione panie, utrzymywały potem, że gdyby nawet opowiadanie Katarzyny, zgodne było z prawdą, to i wtedy jeszcze taki postępek był bardzo niewłaściwy i nieliczący z godnością jaką mieć winna każda uczciwa kobieta. Wszystkie te jednak gadania, zaczęły się dopiero później, a pierwsze wrażenie było dodatnie.

Kobieta tak rozumna jak Katarzyna, przewidywała zapewne z góry, że wyznanie jej wywoła podobne gadaniny, mimo to jednak zdecydowała się na nie.

Członkowie sądu wysłuchali jej opowiadania w pełnym cześci i tak powiem wstydliwym milczeniu, pr. kurator nawet nie pozwolił sobie na żadną uwagę a Fetiukowicz podziękował jej tylko głębokim ukłonem. C. d. n.ego z kolejarstwem, a nawet uli znicy.

i przetrząsnęto wszystkie strychy, ale bezskutecznie i dotychczas poszukiwania pozostały bez skutku. Zbiegły więzień nazywa się Jan Michnik, liczy lat 22 i był zasądzony na 6 lat ciężkiego więzienia za kradzież. Ucieczka w biały dzień i polowanie na zbiegów na ulicy, wywołały sensację, to też do wieczora ulicę Bernsteina wypełniały tłumy ciekawej gawiedzi.

— **Wadowice 4 II 907.** Dnia 3 bm. odbył się w Zjednoczonej Czytelni mieszczańskiej w Wadowicach „wieczorek listopadowy“ który sprowadził wreszcie kilka rodzin z inteligencji, wielu studentów i wojskowych, zato mieszczaństwo nielicznie było reprezentowane. „Dziesiąty pawilon“ wywarł na publiczności głębokie wrażenie. Głowackiego w „Lirnika“ oddano znakomicie, a scenerja do obu sztuk była świetnie obmyślana i wykonana. Dochód ze względu na niższe ceny wynosi tylko 60 k.

— **Dębica.** Dnia 31 października odbyło się tu poświęcenie i oddanie do użytku nowego gimnazjum. Na uroczystość przybyli: namiestnik hr. Potocki, biskup tarnowski Wałęga, exminister Jędrzejowicz, kilku posłów, radca Zoll, Dworski i inni. Poświęcenia dokonał ks. biskup — i następnie pierwszy zabrał głos — zwracając się do młodzieży szkolnej. Następnie przemawiał burmistrz dr. Jakliński, oddając budynek w ręce przedstawicieli rządu. Namiestnik, hr. Potocki — otwierając no wy gmach — zwrócił się ze słuszną uwagą do tutejszego grona nauczycielskiego — zzywając je, aby z miłością, ale nie bez surowości przystępowało do oceny postępów uczniów! Następnie przemawiał dyrektor gimnazjum J. Szydłowski i uczeń VIII. klasy Jan Szczerbiński. O godz. 1 odbył się bankiet składkowy.

Ropczyce 27 października

Organizacja kolejarzy.

Dziś odbyło się zgromadzenie kolejarzy z Ropczyce i okolicy w celu zawiązania filii organizacji kolejowej kolejarzy galicyjskich. Uczestniczyło w nim zwyż 70 kolejarzy. Po wyborze p. Grzyba i Worosza na przewodniczących zabrał głos p. Kowalik z Rzeszowa i omówił sprawę organizacji krajowej, oraz jej dotychczasowe prace dla polepszenia doli ogółu kolejarzy, przedstawił zgubną dla kolejarstwa robotę międzynarodówki a zwłaszcza byłego posła Daszyńskiego, i zakończył serdecznym apelem do kolejarzy polskich, by zerwali zupełnie z czerwoną mafią, która za żydowsko-pruskie pieniądze działa na niekorzyść polskiego narodu, a stanęli jak jeden mąż pod sztandarem narodowym i łączyli się wszyscy w organizację krajową. Przemówienie to nagrodziło zgromadzenie rzeszystymi oklaskami. Z kolei przedstawił delegat Związku głównego p. Piątkowski sprawę konferencji krajowej w Krakowie oraz zapadłe na niej rezolucje i uchwały, i wyjaśnił znaczenie nowej ustawy kolejowej dla ogółu kolejarzy. W dyskusji zabrali głos p. Łagowski, Worosz, Sroczyński, Baczora, Piątek i inni, poczem uchwalono jednogłośnie rezolucję z wezwaniem do wstępowania solidarnego do organizacji krajowej. Zaznaczył tu należy, że zwołujący p. Wojciech Piątek w zagajeniu swoim podał do wiadomości bolesną właśnie co otrzymaną wieść o śmierci nieodżałowanego a dla organizacji wielce zasłużonego sekretarza s. p. Wiktora Bachowskiego. Żalobnego wspomnienia wysłuchali kolejarze z głębokim wzruszeniem.

Równocześnie ze zgromadzeniem w Ropczycach w którym kolejarze prawie wszyscy wolni od służby wzięli udział, zwołała partja socjalno-demokratyczna reprezentowana w Dębicy przez dwóch dozorców pompy towarzysów Szydłka i Pačkana wiec do Dębicy. Na wiec u tem zebrało się 15 kolejarzy reszta t. j. około 20 zgromadzonych stanowili zwykli słuchacze takich wieców, ludzie nie mający nic wspólnego z kolejarstwem, a nawet uli znicy.

— **Uniwersytet w Zofii** został nareszcie otwarty po zapisaniu się 30 zwyczajnych i 50 nadzwyczajnych słuchaczy. Ta jedyna wszechnica bułgarska została jak wiadomo przed pół rokiem zamknięta z powodu zatargu pomiędzy profesorami a rządem. Profesorowie nie chcieli się zgodzić na ograniczenie samorządu uniwersyteckiego i zawiesili wykłady, poczem rząd wszystkich oponentów usunął z katedr. Studenci nie chcieli słuchać wykładów naprędece zaimprovizowanych nowych profesorów, i zbojkotowali uniwersytet, który wówczas został zamknięty. W ciągu lata rząd wysłał do Europy swego ajenta Bachmetiewa, który „angażował“ do Zofii różnych obcych a zwłaszcza słowiańskich uczonych. Udało mu się zwerbować kilku Czechów, Rosjan i 2 Polaków. Przyrzekli mu zrazu pp. Pajgert i Leciejewski którzy jednak cofnęli się później. W Krakowie układał się Bachmetiew między innymi z profesorami Heinrichem i Zdziechowskim, którzy jednak odmówili. W ogóle z Galicji pojechał tylko Rusin p. Skorski. On też był obecnym przy otwarciu uniwersytetu.

Nie wiemy oczywiście, jak później ułożą się stosunki na uniwersytecie zofijskim, ale na razie jest rzeczą widoczną, że polscy uczeni obejmując katedry mięszają się do wewnętrznych bułgarskich sporów.

Pani Tatjana Grigorowici żona posła do rady państwa, została oskarżoną w Czerniowcach o obrazę majestatu, której miała się dopuścić podczas kampanii wyborczej. Pani Grigorowici, żydówka rosyjska poślubiona cywilnie posłowi Grigorowici, wytumaczyła się przed sądem, że ją źle zrozumiano, gdyż nigdy nie miała zamiaru obrazić Cesarza. Sąd uniewinnił oskarżoną.

— **Działacze „ochrany“.** Pisma warszawskie donoszą o następującym fakcie. Przed kilku miesiącami do warszawskiej „ochrany“ wstąpił młody Turek, jeden z licznych w Warszawie tureckich piekarzy, niejaki Ali. Zaraz na wstępie A. począł odznaczać się wielką gorliwością służbową. Przy jego pomocy uchwyciono na granicy całe transporty broni, wykryto żołnierzy, którzy sprzedawali broń i t. p. Słowem, turek stał się jednym z ważniejszych filarów „ochrany“. To też władza zaproponowała mu dość wysoką pensję, oraz gratyfikację tembardziej, że przy zatrzymaniu jednego transportu broni, przed kilku miesiącami, A. zraniono w rękę. Jakież było zdziwienie „naczelstwa“ kiedy gorliwy agent podziękował za wszystko, oświadczając, że służy dla idei i że mając dostateczne środki utrzymania nie potrzebuje żadnych pieniędzy. Widocznie nie uwierzono w szczerość zapewnień turka i rozpostarto nad nim ścisłą obserwację. Otóż wynik był taki, że wysłedzono jak gorliwy, idealny agent wszystkich swoich ziorników, piekarzy, zamieszkujących w Warszawie, obłóżył haraczem po rb. 3 tygodniowo, które odbierał od nich jakoby z polecenia władzy na „ochranę“ i oprócz tego przy pomocy swoich agentów skupował broń wojskową i wysyłał do Turcji, na czem podobno miał dobrze zarabiać. Wobec tego gorliwego działacza „ochrany“ osadzono w więzieniu.

— **Trwoga w Warszawie.** Po ostatniej rzezi przy ul. Krochmalnej w Warszawie, jak donoszą pisma warszawskie, panuje wciąż w mieście nastrój trwożliwy. Co chwila podawano sobie jakieś zmyśnione zresztą wiadomości o strzałach, napadach itp. A nastrój ten potęgowały krążące znów po mieście w wielkiej liczbie patrole wojskowe. Na wielu ulicach posterunki zajęli policjanci, uzbrojeni w karabiny. Wygląd miasta przypomina znów pierwsze dni stanu wojennego. Bramy pozamykane, ruch na ulicach bardzo mały.

Składka. W administracji naszego dziennika złożyl, O i C i K. P. 2 K., - na rzecz ofiar w Czernowcu.

MAGAZYN GARDEROBY DZIECINNEJ

pod firmą

Franciszek Martin
KRAKOW, Rynek gł. 1. 12.

Poleca w wielkim wybo ze na sezon jesienny i zimowy: **Zakłady, Płaszczki, Peleryny, Sukienki** dla panienek do lat 16, **Ubranka, Paltoty, Kurtki i Zarzutki** dla chłopców do 1. 12, **Kapeluszki, Kapturki, Berety, Czapki, Pończochy, Rękawiczki, Kamasze, rozm. Ubrania Włóczkowe, Bielizna, wyroby Futrzane i całe wyprawki dla niemowląt**, po możliwie niskich cenach. W niedzielę i święta zamknięte

Z sali koncertowej.

Koncert „Lutni“. Koncert tria holenderskiego.

Grieg uczczony został w Krakowie dwukrotnie w bieżącym sezonie, albowiem koncert „Lutni“ złożony był niemal wyłącznie z utworów tego kompozytora, zapewne nie genialnego, lecz przez świat znanego i słusznie cenionego. Nie zasługuje on na to lekceważenie którym go obdarzają największe gwiazdy, świecące prawie wyłącznie dla nas na firmamencie naszej muzycznej twórczości.

Gdybyśmy posiadali Griega, mielibyśmy dopiero drugiego twórcę obok Chopina o którym by świat wiedział. Tymczasem musimy się zadawać wstawianiem w siebie i drugich, że np. Moniuszko jest geniuszem oraz czytaniem podczas pory ogórkowej morsko-wężowej wiadomości o rzekomem rozmyślaniu Prusaków nad koniecznością wystawienia „Halki“ w... Berlinie. Powiedzmy sobie raz na zawsze, że wielkiego talentu, a cóż dopiero geniuszu, chociażby polskiego, nie potrafi zdławić nawet hakata. Okłamywanie siebie i drugich co do urojonej wielkości naszych pseudo-słone nigdy do niczego nie doprowadzi.

Chór „Lutni“ pod zamaszystą batutą dyrektora swego, p. Steibelta, sprawiał się dobrze, składając dowody poważnej pracy.

W koncercie wzięły udział panie: Arkawinówna, która z siłą deklamowała poemat dramatyczny Björnsona z towarzyszeniem orkiestry wojskowej, prowadzonej przez wytrawnego i zasłużonego kapelmistrza, p. Hocka (w tego rodzaju mieszaninie muzyka szkodzi deklamacji, a deklamacja muzyce) oraz sympatyczna rodaczka, zamieszkała w Moskwie, pani Miller-Choroszevska fortepianistka.

Pani Choroszevska, grając koncert Griega z towarzyszeniem orkiestry, walczyć musiała z brakiem dostatecznej siły, niezbędnej dla wydobywania efektów dramatycznych, nagromadzonych w tem dziele, bardzo niejednorodnym, ale bardzo pięknym i charakterystycznym oraz ze świeżymi wspomnieniami świetnej, niestety chanie swobodnej gry prof. Lalewicza. Tam, gdzie się ujawnia wysiłek, o zupełnie artystycznym wyniku mowy być nie może.

Natomiast w granych następnie utworach rosyjskich kompozytorów, Arenskiego, Liadowa, Glinki, (w układzie Bałakirewa), nader trafnie do rodzaju talentu dobranych, artystka znalazła się w swoim żywiole, i wykazała wiele zalet natury technicznej; uderzenie bardzo miłe, czystość nieskazitelna, werwa i finezja wyszły w całej pełni na jaw w nadprogramowej i bezwartościowej, ale sprytnie zrobionej salonowej „szuncze“ panny Cecylji Chaminade, która się może nigdy błyskotliwiej nie rozpaplała, walcząc o lepsze ze swym szwagrem, Maurycym Moszkowskim, znanym specjalistą od takich „salonsztuków“, które wszędzie a zwłaszcza na estradzie — krytyka bez miłosierdzia tępić powinna. Baczność! dzięki hr. Morsztynównej Sauer, na nas dmuchać będzie: grożą nam jakieś szepty wiatru „poświsty“ czy też „podmuchy“. Szkoła pracy, artyści i czasu słuchaczy: autant en emporte le vent.

Trio holenderskie, zaszczytnie znane, składa się ze skrzypki, van Veena, fortepianisty, van Rosa i wielonczelisty van Liera, przerastającego o głowę swych towarzyszy. Jego więc występ solowy był poniekąd usprawiedliwiony. Odgrano trio D-dur op. 70 Nr. 1 Beethowena i trio C-dur Brahmsa. Jako soliści wystąpili p. Van Veen (Corelli la folia-warjacje) i p. Van Lier (Saint-Saëns: koncert). Obydwaj artyści zbierali huczne oklaski od licznie zgromadzonej publiczności, która powinna była wielonczelisticznie wydzielić lwią część oznak uznania.

Z budżetu państwowego.

Na pokrycie przeszło 2 miliardowego bilansu rozchodów państwowych, widniejących w przedłożonym wczoraj parlamentowi budżecie składają się prawie wyłącznie podatki obywateli. Dochody własne przedsiębiorstw państwowych nie rentują się, nie wyłączając kolei i poczty, zbyt korzystnie.

Na ogólną cyfrę dochodów ministerstwa skarbu 1.376.303.531 preliminowane są: podatek gruntowy 53.500.000 k., podatek domowy 93.650.000 k., podatek zarobkowy 35.470.000 k., podatek od przedsiębiorstw, zobowiązanych do publicznego składania rachunków 56.400.000 k., podatek rentowy 9.280.000 k., podatek osobisto-dochodowy 60.900.000 k., podatek od wódki 88.000.000 k., od piwa 77.000.000 k., od cukru 130.000.000 k., od nafty 20.400.000 k., od wina 12.520.000 k., od mięsa 16.100.000 k.; cła preliminowane są na 130.410.000 k.; należności stempłowe preliminowane są na 50.315.000 taksy 5.451.000, należności 100.787.200 k., podatek od biletów kolejowych na 18.501.000 k., dochód z loterii na 30.540.150 k., dochód z soli na 46.990.000 k., z tytoniu 239.967.800 k.

Podatek od piwa wykazuje zniżkę o 150 tysięcy koron, zato olbrzymie sumy dochodów z tytoniu i loterii są bardzo wymowne. A rosną one z roku na rok. Również 88 milionów koron z wódki, mimo że ze stanowiska finansowego są bardzo pożądane, to jednak w bilansie moralnym społeczeństwa nie są pozycją korzystną. A dodać należy, że preliminuje się podatek od wódki o 1 milion wyższy niż w roku zeszłym.

Wogóle podatki konsumcyjne projektowane są w sumie o 10 milionów wyższe od ostatniego budżetu. Do zwyżki tej przyczynia się prócz dochodu wódczanego podatek od cukru w sumie 8,5 milionów koron.

Dodatki bezpośrednie wstawiono do budżetu w sumie 11.385.000 koron wyższej. W tem uczestniczy podatek gruntowy kwotą 400.000 K., domowy kwotą 6.315.000, 5 proc. podatek og. dochodu budynków, wolnych od podatku domowo-czynszowego sumę 378.000 k., podatek zarobkowy z przedsiębiorstw, obowiązanych do publicznego składania rachunków kwotą 2.430.000 kor., podatek rentowy kwotą 302.000 k., osobisto-dochodowy sumą 2.030.000 k., podatek od płac sumą 198.000 k., należności egzekucyjne sumą 58.000 k. Dochód z ogólnego podatku zarobkowego preliminowano o 730.000 k. niżej.

Telegramy.

O polski charakter uniwersytetu lwowskiego.

Wiedeń. „Polnische Corresp.“ donosi: Deputacja profesorów lwowskiego Uniwersytetu, złożona z rektora Debińskiego, prof. Halbana, Abrahama i Twardowskiego, odbyła od godz. 2 do wpół do 5 po południu konferencję z prezydentem Koła polskiego i ministrem Dzie dusz-ckim. Uchwalono że koncesje na rzecz Rusinów mogą być uczynione z tem tylko zastrzeżeniem, iż charakter polskiego Uniwersytetu ma być ustawowo zastrzeżony, a koncesje mają nastąpić na wniosek władzy uniwersyteckiej, albo co lepiej, we własnym zakresie władz uniwersyteckich.

W komisji ugodowej.

Wiedeń. „Slavische Corresp.“ donosi: W klubie przewodniczący Dr. Kramarz podał do wiadomości, że wybór jego na przewodniczącego komisji ugodowej nastąpił bez jego wiedzy. Dlatego też zatrzymanie tej godności zawisłem jest od stanowiska, jakie klub czeski uchwali w sprawie przedłożenia ugodowych. Dr. Kramarz obawia się przytem, że stanowisko jego będzie trudnem z powodu, że chrześcijańsko-społeczni, dotknięci upadkiem swego kandydata Witteka, mogą przeciw niemu wystąpić. Wreszcie stanęło na

tem, że Dr. Kramarz podda przyjęcie lub nieprzyjęcie wyboru do rozstrzygnięcia swemu klubowi.

Ze strony polskiej czynią również usiłowania, aby przeprowadzić kandydaturę Dra Głabińskiego, bo według zwyczaju klucza parlamentarnego, miejsce wiceprezydenta w tej komisji należy się Kołu polskiemu.

Interpelacja.

Wiedeń. Na wczorajszym posiedzeniu Izby odczytano między innymi interpelacje: Pos. Breitera do ministra rolnictwa w sprawie zagrabienia znacznych obszarów gruntu przez firmę Grünfeld i Silberstein w Bohorodczanach. — Pos. Gabla do prezydenta ministrów i ministra spraw wewnętrznych w sprawie rzeźmego przesładowania opozycyjnych żydów przez komisarza rządowego i starostę w Belzcu. — Pos. Standa do ministra spraw wewnętrznych w sprawie postępowania komisarza rządowego w Ottynii. — Pos. Bomby do ministra sprawiedliwości w sprawie ustanowienia komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych przy sądzie powiatowym w Tyczynie (pow. Rzeszów).

Komunikat.

Wiedeń. Corresp. „Austria“ ogłasza następujący komunikat: Chrześcijańsko-społeczny związek Izby posłów odbył pod przewodnictwem d-ra Luegera kilkugodzinne posiedzenie, na którym przyjęto zaproszenie komitetu dzielnicy niemieckich stronnictw wolnomyślnych w sprawie utworzenia wspólnego organu dla obrad i powzięcia uchwały w sprawie ugody. Cały komitet stronnictw niemieckich będzie się składał z 10 członków, a to 5 z niemieckiego wolnomyślnego stronnictwa i 5 ze stronnictwa chrześcijańsko-społecznego. Związek wyznaczył do komitetu d-ra Luegera, ks. Liechtensteina, d-ra Gessmana, d-ra Ebenhochai Schraffla.

W sprawie rekonstrukcji gabinetu postanowił klub nie brać obecnie udziału, jednakże specjalnie za protestować przeciw obsadzeniu teki ministra rolnictwa przez posła Praszka.

Mianowania.

Wiedeń. „Wiener Ztg.“ ogłasza: Minister spraw wewn. zamianował dyplom. eksperta dla środków żywności Józefa Chelmackiego asystentem w pow. zakładzie dla badania środków żywności w Krakowie.

Nowe trudności.

Wiedeń. Według wydanego komunikatu, posłowie Peschka i Waldner zjawili się u prezydenta gabinetu bar. Becka i wręczyli mu rezolucję, uchwaloną na posiedzeniu niemieckiej partji agrarnej. W rezolucji tej zajmuje ta partja stanowcze stanowisko przeciw zamierzonemu zamianowaniu pos. Praszka ministrem rolnictwa i zapowiada, że wyciągnie z tej nominacji bezwzględne konsekwencje. Partja agrarna obstaje przy kilkakrotnie zaznaczonem stanowisku, że obecny minister rolnictwa ks. A. Uersperg powinien pozostać na stanowisku. Stronnictwo protestuje przeciw temu, by teka ministerstwa rolnictwa była przedmiotem handlu politycznego.

Według dalszego komunikatu, kierujący komitet zjednoczenia niemieckich stronnictw odbył posiedzenie, na którym poddano ostrej krytyce mającej nastąpić zamianowanie pos. Praszka ministrem rolnictwa. Wogóle wyrażono zapatrywanie, że przy obecnej sytuacji poszkodowane są interesy niemieckie, przez co trudność sytuacji zwiększa się nie tylko dla Niemców ale i dla rządu. Komitet kierujący poczyni wobec prezydenta gabinetu poważne przedstawienia i porozumie się z innymi stronnictwami. Dziś po południu obrady będą kontynuowane.

Wiedeń. Ponieważ agrariusze niemieccy

Broszury wykonuje Druk. „Głosu Narodu“

sprzeciwiają się z całą stanowczością oddaniu portfela rolnictwa pos. Praszki i grożą nawet obstrukcją, przeto sytuacja pogorsza się znacznie i według słów bar Becka objąć może szersze koła. W kuluarach obiega pogłoska, że agraryusze niemieccy odstąpiłoby od swojego stanowiska za cenę oddania mu jednej teci. Dlatego mówią, że ich przywódca p. Peschka zajmie miejsce ministra Pradege.

Wczoraj przyjął bar beck dra Kramarza dra Hrubana i Praszka. P. Praszek oświadczył następnie na posiedzeniu partii agrarnej czeskiej, że bar Beck ofiarował mu stanowisko ministra-rodaka, ale on stanowczo tę propozycję odrzucił.

Narodowo-wolnomyślni.

Praga. Komitet wykonawczy partii narodowo-wolnomyślniej odbył wczoraj posiedzenie, na którym po referacie dr. Kranaci o sytuacji politycznej powzięto szereg konkretnych uchwał. We czwartek odbędzie się we Wiedniu wspólne posiedzenie posłów klubowych z komitetem wykonawczym stronnictwa nar. woln. celem powzięcia ostatecznych uchwał.

Proces Nasiego.

Rzym. Rozpoczął się tu przy ogromnym natłoku publiczności proces przeciw Nasiemu, byłemu ministrowi, oskarżonemu o nadużywanie funduszy rządowych na stanowisku ministra. Obecnych jest przy procesie 141 senatorów.

Rzym. Po odczytaniu aktu oskarżenia przystąpiono do przesłuchania oskarżonego Na siego. Domaga się on zupełnej wolności słowa. Mówi jasno i spokojnie i oświadcza, iż udowodni, że rzekome, przez niego popełnione zbrodnie nie miały miejsca. Ból i ni szczęście nie zamęciły jego ducha. Nie będzie nigdy w oskarżeniu drugich szukał własnej obrony. Oświadczył już i oświadcza, że nie popełnił zarzucanych mu zbrodni. Nie ma do odstonięcia żadnej tajemnicy urzędowej. Są jednak fakty, które za tajne pragnie uważać każdy mąż stanu. Teraz jednakże będę mówił. (Poruszenie).

Zdrowie papieża

Rzym. „Osservatore Romano“ ogłasza, iż rozpowszechniona w dziennikach pogłoska o stanie zbrojnia Papieża jest zupełnie bezpodtawna. Ojciec św. cieszy się jak najlepszym zdrowiem.

Wypadek.

Neapol Podczas wymarszów rekrutów marynarki z gmachu prefektury uległy zawałeni się schody pod naciskiem tłumy publiczności. Dwieście osób spadło w głąb klatki schodowej. Dwadzieścia odniosło rany ciężkie.

Proces Hurki.

Petersburg. Wczoraj rozpoczął się przed najwyższym trybunałem proces przeciw pomocnikowi min. spraw. wewn. Hurce.

Jako świadek był wezwany b. gubernator niżno-nowogrodzki bar. Frederiks, jednak nie zjawił się i nie przesłał pisma usprawiedliwiającego.

Jako świadkowie mają być przesłuchani przez gab. Stołypin i min. skarbu Kokowcew.

Na zapytanie przewodniczącego, czy oskarżony poczuwa się do winy przekroczenia swej władzy i zaniedbania obowiązków służbowych na niekorzyść interesów państwowych, daje oskarżony odpowiedź przeczącą; przyznaje jednakże, że mylił się i że fałszywem okazało się umieszczone przez niego oświadczenie w urzędowym dzienniku, w którym potwierdził, że kupiec Lidwall, który otrzymał dostawę zboża, w lojalny sposób wypełnił swe zobowiązania.

Ustawy antypolskie w Niemczech.

Wiedeń. Do „N. W. Tageblattu“ donoszą z Berlina, że kanclerz Rzeszy konferował z blokiem parlamentarnym w sprawie ustawy ekspropriacyjnej i antypolskiej ustawy o zgromadzeniach. Ma on rzekomo nadzieję uzyskać większość w zamian za pewne koncesje przy ustawie giełdowej i innych wniesie się mających przedłożeniach.

Projekt rządowy ma ządzić od Sejmu pruskiego uchwalenia 50 milionów na zakupno domów i lasów królewskich oczywiście od ludności polskiej.

Berlin. Mimo zabiegów rządu projekt ustawy antypolskiej znajduje przeciwników. „Berliner Tageblatt“ pisze, że ustawa wywołująca tylko Polaków, byłaby samowolnym środkiem, nie licującym z równouprawnieniem, które zapewnione jest ustawami.

Ze świata.

Dziedziczne podobieństwo wśród zwierząt. Podobieństwo rodzinne u zwierząt bywa wielkie. Amatorowie psów wiedzą o tem dobrze z własnych obserwacji. Jeżeli nie rzuca się to w oczy każdemu, to dlatego, że nie umiemy patrzeć. Tak samo, skutkiem prześlizgiwania się tylko okiem po twarzach, nie dostrzegamy różnicy pomiędzy jedną twarzą a drugą u przedstawicieli ras obcych. Zdaje nam się, że wszyscy Chińczycy, wszyscy Japończycy podobni są do siebie, jak dwie krople wody. Ba, to samo wydaje nam się co do Włochów, Hiszpanów, na początku pobytu w ich krajach. Mają oni wszyscy, mniej więcej typ ogólny. Trzeba się przyjrzeć, żeby dostrzec różnice, odcienia. Ten sam powierzchowny sąd wydają o nas murzyni. W świecie ludzkim różnice fizjonomii zwiększają się w stosunku do rozwoju cywilizacji w danym narodzie.

W świecie zwierzęcym zgoła inaczej. Właśnie wśród niższych gatunków zwierząt dzieci bywają zupełnie do swoich rodziców niepodobne. Dać wspomnieć o kijance i żabie. Zdarzało się też nieraz uczynom zoologom brać za dwa odrębne rodzaje lub gatunki i opisywać je, jako takie — zwierzęta, które, jak się okazało w następstwie, były jednego pochodzenia, jednej nawet rodziny. Świat owadów, najróżnorodniejszy w świecie zwierzęcym, dostarcza też najliczniejszych przykładów takich pomylók. Odrębność bywa w nim regułą — podobieństwo rodzinne — wyjątkiem.

Zdarza się to często wśród zwierząt wodnych, zwłaszcza ziemno-wodnych, anfibiiów, i dziwić się nie można, że uczucia macierzyńskie są w zaniku u tej kategorii stworzeń. Największe podobieństwo rodzinne, i to nie tylko pod względem sierści, kształtów, ale i mordeczki spotyka się u taksów.

Rzeczy godne zwiedzenia

w Krakowie.

Groby królowskie, grób Mickiewicza i skarbis w katedrze na Wawelu zwiedzać można w dni powszednie o godzinie 10, w niedziele i święta o godzinie 11^{1/2}, przed południem.

Groby zasłużonych w krypcie na szlaku, grób Skargi w kościele św. Piotra, oraz skarbis H. P. Marji zwiedzać można w chwilach wolnych od nabożeństwa, za zgłoszeniem się do zakrystyi.

„Muzeum Narodowe“ w Sukiennicach otwarte jest codziennie do godz. 10—4, za opłatą wejścia 1 k w dni powszednie, w poniedziałek jednak 2 k w niedziele i święta po 20 h. od osoby.

Muzeum Im. Eryka hr. Czapskiego, Wielka 10, wraz z lapidaryum otwarte codziennie od 12—6 za opłatą 50 h.

Dom i Muzeum Jana Matejki ul. Flaryjska 41, dzieła zbiory mistrza otwarte codziennie od 10—4 za opłatą 60 h.

Barbakan czyli t. zw. Rządki bramy Flaryjskiej, zabytek architektury z końca XV i XVI w. otwarty codziennie od 10—4 za opłatą 50 h.

Wystawa Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych w nowym gmachu przy placu Szczepańskim otwarta codziennie od 10—4. Wstęp w niedziele 60 h., w dni

powszednie 1 k. Członkowie Tow. mają wstęp wolny wraz z rodzinami.

Muzeum K. Carteryjskie otwarte dla zwiedzających we wtorki i piątki od godziny 9—1 w południe, o ile w te dni nie przypadają święta.

CENNIK

Izby handl. i przem. w Krakowie

Kraków, dnia 5 listopada 1907

	Placę i sadają w koronach	
Rubie papierowe	233 —	254 —
Marki niemieckie	117 —	117 50
Franki papierowe	95 50	96 00
20-to frankówki w złocie	19 15	19 25
4% Listy zast. Banku hto.	110 —	—
4% Listy zast. Banku hip.	99 —	100 —
5% Listy zast. Banku hip.	94 50	95 50
4% Listy zast. Banku kraj.	99 50	100 50
4% Listy zast. Banku kraj.	94 50	95 50
1% Listy zast. gal. Tow. kred. z niest.	96 50	97 50
4% Listy zast. gal. Tow. kred. z 41-let.	97 —	98 —
4% Listy zast. gal. Tow. kred. z 56-let.	94 —	95 —
4% Galicyjskie obligacje prop.	97 75	98 75
4% Pożyczka krajowa z r. 1893	95 —	96 —
4% Pożyczka m. Lwowa	93 75	94 75
4% Pożyczka m. Lwowa	—	—
5% Obligacje kom. Banku kraj.	—	50
4% Obligacje kom. Banku kraj.	99 50	100 50
4% Obligacje kolejowa	98 50	99 —
Losy miasta Krakowa	95 —	100 —
Akcyje Banku kred. we Lwowie	568 —	571 —
Akcyje Banku hipotecz.	—	—
Akcyje Banku gal. dla h. i p. w Krakowie	—	—
Akcyje kolei Karola Ludwika	—	—
Akcyje kolei Lwów-Czerniowce-Jassy	549 —	554 —
4 1/2% wspóln. renta papierowa	95 75	96 50
4 1/2% wspóln. renta srebrna	96 30	97 —
4% renta koron. austriacka	96 50	97 50
4% renta koron. węgierska	92 75	93 25
4% renta austr. w złocie	115 —	115 50
4% renta węgierska w złocie	109 25	109 75

KURSA WIEDENSKIE.

Wiedeń, dnia 5 XI. 1907

	„ n.	k. h.
Ako. austr. Zakł. kred.	629 —	Tureckie tytoniow. 401 —
Węg. zakł. kred.	737 (0)	Gal. karp. Tow. naft. 345 —
Anglobanku	290 25	Renta majowa 92 10
Unionbanku	528 (0)	Anstr. renta kor. 95 80
Länderbanku	407 25	Węg. „ „ 92 50
Bankvereina	519 5	56 l. listy t. kr. niem. 94 25
Bodenkredit	1005 —	4% „ „ Banku h. 94 30
Gal. Banku hipot.	567	4 1/2% „ „ „ 89 40
Kolei państw. w.	647 25	5% „ „ „ 110 00
„ połudn.	147 —	4% „ „ „ kraj. 94 30
„ Elbethal	420 00	4 1/2% „ „ „ 99 95
„ Północnej	519 00	4% Gal. Obl. prop. 97 85
„ Czeraiow.	558 —	4% Gal. pożycz. k. z 1898 94 25
Alpiny	592 75	4% Poż. m. Lwowa 94 40
Rima Muranyi	518 50	Losy tureckie 193 50
Prask. Tow. żelaz.	2607 —	Mszki 117 28
Fabryka broni	480 —	Rubie 263 50
		Rosyjskie pap. 86 60

NADESLANE.

Prof. Pawłow uważa

zdrowy apetyt na podstawie parcyjskich badań jako najpotężniejszy bodziec wydzielniowych nerwów żołądkowych. Prawdziwa Brad'e'go krople skutkują znakomicie, pobudzając apetyt, wzmacniając żołądek i uśmierzając bólesci. Krople te wywołują funkcje organów trawieniowych, ochotę do jedzenia usuwają wzdęcia, które tak szkodliwie działają na ogólny stan zdrowia, nadmierne tworzenie się kwasów, natwardzenie, bólesci żołądkowe, i inne zaburzenia organów trawienia. Do nabycia w aptekach C. Brady, aptekarz, Wiedeń, i Fleischmarkt 1. 377. Wys. 6 flaszek za 5 kor. — 3 podwójne flaszki za 4 50 kor. franko. (1445)

Wszędzie do nabycia

Kalodent

niezbędny krem na zęby czysty i przyjemny, białymi i szarymi.

Bilety wizytowe **wykonuje** Drukarnia „Głosu Narodu“

Rządowo uprawniona

Fabryka wód mineralnych sztucznych i specjalnych leczniczych

pod firmą

R. RZĄCA I CHMURSKI

w Krakowie, ulica św. Gertrudy, L. 4.

wyrobia pod kontrolą komisji Przemysłowej Tow. Lekarskiego Krak., polecane przez toż Towarzystwo (3200)

WODY MINERALNE SZTUCZNE

odpowiadające składem chemicznym wodom:

Bilńskiej, Giesbühlerskiej, Selterskiej, Vichy, Romburg, Kissingen, tudzież specjalne lecznicze jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną oraz inne wody mineralne z przepisu prof. Jaworskiego. Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach conniki na żądanie darmo.

OBRAZY olejne i rodzajowe

po cenach bardzo niskich. — E. LEICHT, Kraków, ul. Pijarska, przy bramie Floryańskiej, poleca wielki wybór ram własnego wyrobu. — Najstarsza firma w tym z wodzie założona w 1866 r.

Powiatowa Kasa Oszczędności w Wieliczce

podniosła stopę procentową z dniem 1 listopada 1907 r. z 4 1/2%

na 5 proc.

od wszystkich wkładek i opłaca podatek rentowy od tychże.

Kinematograf bardzo interesujący dla dzieci i dorosłych, również jako „latarnia magiczna“, z 3-kolor. obrazami pas. ow. (Films) i 6 szklanych obrazów, 3 1/2 cm. szerok. naft. lampa, reflektor i kompl. objaśnienie na kart. K 16. Przez ten kinematograf mogą być tak przez młodych jak i starszych mile widziane żywe obrazy rzucone na ścianę. Mechanizm bardzo prosty i pojedynczy, tak że każde dziecko może go łatwo poznać. Zamawiać wprost: **Hanns Konrad** c. i k. dost. Dworu w **Brux, Nr. 713** (Czechy). Bogato ilustr. polskie Cenniki kinematografów, latarni magicz., maszyn parowych, mechanicz. zabawek, przesyła na żądanie darmo i opl. (1225

Doszło do naszej wiadomości, że kupcy sprzedają obce liche i w użyciu niebezpieczne gatunki nafty, podając jakoby nafta ta pochodziła z naszej fabryki.

Aby uchronić pp. Konsumentów przed tego rodzaju oszustwem donosimy iż nafta nasza jest do nabycia w Krakowie, tylko u następujących firm:

Bledron Wojciech, ul. Zwierzyniecka, Bornsteln L. D., Plac Matejki, Budka I, ul. Łobzowska, Czarnowska L., ul. Garbarska, Dąbrowska E., ul. Rajska, Dekorde G., ul. Szewska, Dekorde, G. ul. Floryańska, Ditmar L., Plac W.W. Świętych, Erker I, ul. Szewska, Godzicki I, Mały Rynek, Grafczyński T., ul. Stachowskiego, Grott J., ul. Wiałopole, Guzikowska P., ul. Krowoderska, Imerglück E., ul. Długa,

Jamroz B., ul. Garncarska, Kalinowski J., ul. Lenartowicza, Liebrand A., ul. Zgoda, Niclińska J., ul. Floryańska, Dr. Olszewski i Sp., ul. Bracka, Rożnowski St., ul. Długa, Rożnowski St., ul. Sienna, Smiechowski C. Mały Rynek, Tarnawska E., ul. Sławkowska.

W Podgórzu:

Aleksandrowicz Izak, ul. Kalwaryjska.

W Dębniakach:

Barczyńska Józefa i A. Janecka.

O każdej zmianie miejsc sprzedaży naszej nafty, będziemy również PP. Konsumentów informować. a równocześnie prosimy w razie dostarczenia przez kogokolwiek bądź podejrzaną naftę pod przykrywką, jakoby pochodziła z naszej rafinerii, o odesłanie takiej nafty albo do hurtownych składów naszych w Krakowie p. St. Rożnowskiego, fabryka mydła ul. Pędzichów, w Podgórzu p. I. Aleksandrowicza, ul. Kalwaryjska lub też pocztą wprost do nas, byśmy mogli popelnianym oszustwem kres położyć.

Wszelkie ponesione w takim wypadku koszty natychmiast zwrócimy.
Rafineria nafty Adama Kr. Skrzyńskiego w Łibuszy.

WAŻNE DLA EMIGRANTÓW!

Wyszły z druku i są do nabycia w Administracji „Głosu Narodu“, u Gebethnera i Sp. oraz we wszystkich księgarniach dzieła wydane pod redakcją F. B. Zdanowskiego:

„Przewodnik dla wyjeżdżających do Brazylii.“

Wobec stałej emigracji Polaków do Brazylii, dziełko to liczące 128 stron ścisłego druku, ułożone na podstawie osobistego zbadania stosunków na miejscu, oraz danych statystycznych i źródeł urzędowych, zawiera praktyczne wskazówki dla emigrantów.

O wartości dzieła daje najlepsze pojęcie treść:

Geografia i statystyka.—Wskazówki dla emigrantów.—Emigracja i kolonizacja.—Obyczaje i prawa.—Opis stanów i ich stolic.—Stan rzemiosł. Zawody wyzwolone, nauka i sztuka.—Handel polski i przetwory produktów na miejscu.—Rośliny użytkowe.—Przewodnik po stolicy Brazylii.—Regulaminy kolonizacyjne.—Zakończenie.

„Słownik portugalsko-polski.“

poprzedzony krótką gramatyką.

Największą trudność dla wychodźcy naszego za oceanem stanowi nieznaną języka miejscowego. Słownik ten, jedyny w naszej literaturze, zawierający 22.000 najniezbędniejszych wyrazów, może oddać rodakom naszym w Brazylii znakomite usługi.

WAŻNE DLA EMIGRANTÓW!

KANARKI haryńskie

poleca własnego chowu, rasy „Seiferta“ wyborne śpiewaki o najgłębszym fletowym, melodyjnym śpiewie, sprzedaje według jakości śpiewu, po 5 złr., 6 złr., 8 złr., a najlepsze śpiewaki po 10 złr. Przesyłam pocztą za zaliczką z poręczeniem wartości oraz nadejścią zdrowych, Przez 10 dni próby wymiana dozwolona.

**HODOWLA KANARKÓW
JAN SZUFA**

KRAKÓW, ulica Stolarska 1, 13.

!!Zmiana lokalu!! H. Bogdanowicz

bandażysta

przeniósł swój sklep z ul. Grodzkiej 35 na

ulicę

Floryańska

1.9 w podwórzu

(Dom W.P. Webera)

Poleca się łaskawym względom PT. Publiczności.

Ogłoszenie!

[271] Wina do Mszy św. dostać można u ks. Petra Krawec w Hanczowcah p. loco Szepes megye Węgry.

Stołowe białe a 46, 50, 60, 70 80 hal. liter.

Czerwone od 70 h. wyżej.

Tokaj samorodny a 1, 150, 160, 2 kor.

Tokaj stódki (aust. uch.) a 4, 5, 6 kor. liter.

Ręczę za prawdziwość wina tego: ks. Jan Kwiatkiewicz z Sromowca ks. Antoni Łętkowski z Krościenka.

Pierwszy i największy w kraju

SKŁAD MASZYN

do szycia i haftu wyrobów trykotowych i maszyn do pisania który nie posługuje się agentami.

Nauka hafta bezpłatnie Cenniki gratis franco Przejmuje również maszyny do szycia

wszelkich systemów do naprawy

Józef Iwanicki, mechanik i specjalista. LWÓW, Hotel Żorża.

Miód patoka

kuracyjny i deserowy z własnej pasieki. wysyła w 5 kg puszkach po 6 kor. opłacone, Ks. Wł. Mikitka. proboszcz, Kupczyńce, p. Denysów.

Największym Ideałem

dla pań, aby posiadać pięć matową, arystokratyczną jako oznakę prawdziwej piękności. — Zadnych zmarszczek, wyrzutów, ani plam: skórę zdrową i czystą otrzymuje się przez używanie **Crème Simon, Pudru i Mydła Simon'a.** Należy żądać prawdziwą markę.

Dwie posady leśniczych

rewirowych są do obsadzenia. Tyłko ukwalifikowani kandydaci z egzaminem rządowym mogą ubiegać się o te posady. Podania z zapodaniem dokładnego curriculum vitae i odpisem świadectw, których się nie zwraca, a nieuwzględnione pozostawia bez odpowiedzi, należy nadsyłać w listach zwykłych do **Sekretariatu Jerzego ks. Lubomirskiego w Rozwadowie nad Sanem** (1469)

Maszynista

starszy, silny, energiczny, poszukuje posady w młynie, tartaku lub fabryce. Obznajomiony z elektryką i nowoczesną mechaniką. Referencya pierwszorz. Zgl. S. Ruda różaniecka

Praktykant

[1476] z ukończoną II-gą klasą gimnas. lub realną znajdzie umieszczenie w handlu papieru **Juliana Kurkiewicza Kraków Mały Rynek.**

Sklep Korzenny

dobrze rentujący się do sprzedania zaraz ul. Batorego 12. (1484)

Do Ameryki i wszystkich zamorskich krajów

karty okrętowe i wyjaśnienie co do osiedlenia udziela **Józef Ertl, Eger, Czechy.** (1475)

Ogłoszenie licytacji.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie rozpisuje licytację przez oferty na następujące dostawy w r. 1908.

Przy wnoszeniu oferty należy złożyć wadium w kasie szpitalnej.

- 1) Artykuły sanitarne, wata, organtyna etc. 1000 kor.
- 2) Artykuły sanitarne, wyroby gumowe, płótna, poduszki, worki etc. 500 "
- 3) Szczudła, opaski 100 "
- 4) Wody mineralne 200 "
- 5) Termometry lekarskie pokojowe i kąpielowe 50 "
- 6) Okulary 50 "
- 7) Słonina 6000 kg., szynka 1500 kg., kiełbaski 23.000 par, wędzonki 6000 kg. kiełbasa 6000 kg. 500 "
- 8) Masło deserowe 1800 kg. 200 "
- 9) Krupy wszelkie, oraz groch i fasola 500 "
- 10) Sliwki suszone 2000 kg., powidło 600 kg. 100 "
- 11) Cukier z przeworskiej cukrowni 7000 kg. 400 "
- 12) Towary kolonialne 300 "
- 13) Piwo beczkowe 18.000 lt. flaszkowe 9000 fl. 200 "
- 14) Spirytus, wódka, rum 2000 fl. 100 "
- 15) Jaja kurze 190.000 sztuk 500 "
- 16) Kury bite wagi 1 kg. do 1 kg. smalec 2000 k., 100 dkg. sztuk 1500, kurczęta wagi para 1 kg. do 1 kg. 100 dkg. sztuk 3000 200 "
- 17) Mydło do prania twarde 6000 kg., krochmal, soda 200 "
- 18) Nafta w ilości potrzebnej, świece stearynowe 150 kg. 200 "
- 19) Słoma okłotowa żytnia 35.000 kg. 300 "
- 20) Pokost, farby, cezeryna, terpentyna, linoleum, zapalki, pędzle i t. p. 200 "
- 21) Sprzęty szklane, fajansowe 200 "
- 22) Szczotki do zamiatania i szurowania 50 "
- 23) Nici, bawełna, guziki, igły etc. 50 "
- 24) Czyszczenie kanałów i studzienek 50 "
- 25) Czyszczenie kominów 50 "
- 26) Trumny 200 sztuk z drzewa miękkiego 50 "
- 27) Drzewo opałowe miękkie 200 "

Ilości podane są w przybliżeniu. Do ofert należy dołączyć próbki z wyjątkiem artykułów wymienionych w pozycjach 1. 2. 3. 4. 6. 7. 15. 16. 19 od 24 do 27.

Blizszych wyjaśnień co do warunków dostawy udzieli Zarząd szpitala w godzinach urzędowych.

Oferty opatrzone znakiem stempowym na 1 kor. należy wnieść w godzinach urzędowych do biura Dyrekcji szpitala najdalej do 17 listopada 1907 do godziny 12 w południe.

Do listu terminowego będzie wymagana kaucja w wysokości 10 proc. wartości całorocznej dostawy.

Dyrektor kraj. szpitala św. Łazarza **Ponikło w. r.**

C. k. Loteryja policyjna

na rzecz towarzystwa wzajemnej pomocy c. k. urzędników wiejskiej policji, tudzież wdów i sierót po nich, pod protektorem c. k. Prezydenta policji **Jana Habrdy.** **Cena Losu 1 korona**

Pierwsze 3 główne wygrane, a między niemi

koron 30.000 koron

zostaną za najwyższem zezwoleniem Jego c. k. Apostolskiej Mości i na żądanie wygrywającego, po potrąceniu 10 proc. ustawą przepisane go podatku zyskowego wypłacone

gotówką

Losy nabyć można również przez Ekspedycję „Głosu Narodu“ (z prowincji za nadesłaniem nadto 10 hal. na kosztą przesyłki).

MAGAZYN Henryka Schwarza, Kraków

ul. Grodzka I. 13 - - Telefon 43.

Wielki wybór

- materiałów na kostyminy -
i suknie damskie, spacerowe,
- - wizytowe, balowe - -

Własne pracownie

Osobny dział

czarnej i białej wełny - - -
- - płócien i bielizny stołowej

GOTOWA KONFEKCJA na każdą cenę.

Próby na żądanie franco.

BLUZY, HALKI.

Księgarnia G. Gebethnera i Spółki w Krakowie

poleca nowe wydawnictwa własne i komisowe:

Anieli Konrad. Elegie	Koron 2.-
Betza Stanisław. Ojczyzna w pierwszych poezjach Mickiewicza	1.-
Bieliński Józef. Królewski Uniwersytet warszawski (1816-1831). Tom I	15-60
Boehme Gustaw dr. Grzechy gospodarskie . Z 6 wydań niemieckiego przygotowanego przez Hansa Goehme. Przełożył i odpowiednio do naszych stosunków przerobił dr. A. Sempołowski	4.-
Chodorowski Czesław. Poniezus . Legenda trzecia	-60
Ciembroniewicz Józef. Śpiewak Wiesława Kazimierz Brodziński . Z 3 rycinami. (Bibl. Macierzy nr. 40)	-40
Czerkawski Zygmunt. Jak w życiu	2-50
D. G. prof. i B. S. Śmierć ciała nie jest śmiercią duszy , czyli umarli żyją	1-20
Domański Stan. dr. Choroby zakaźne . (Bibl. Macierzy nr. 39)	1.-
Dyaryusz sejmowy z r. 1830-1831 . Wydał Michał Rostworowski. T. I. Od 18 grudnia 1830 do 8 Intego 1831. (Źródło do dziejów Polski porozbiorowych I)	10.-
Eleusis . Czasopismo elsów. Pod redakcją Stanisława Witkowskiego. Tom II. Za wiosnę i lato 1907 roku	3.-
Gruszecki Artur. Na wulkanie , powieść na tle rozgłoszonych wypadków w Królestwie Polskiem	4.-
Jaczeński Cezary. Hispaniola , powieść historyczna 2 tomy	6.-
Jeleńska E. Bociany : — Pantofelki. — Modlitwa Jadwigi. — Bajka. — Tryumfator. — Przy lampie. — Znak zapytania. — Przed świtem. — W dzień patrona	2-40
Koniński Kazimierz. Romantyzm a Mickiewicz	-30
Kurkiewicz Stanisław dr. Z docieków nad życiem płciowym luźne ośny II . Szczegółowe odróżnienie czynności płciowych	7.-
Lemberger Ignacy dr. i Droba Stanisław dr. Komentarz do ósmego wydania Farmakopei austriackiej . Podręcznik dla aptekarzy, droguistów, lekarzy urzędowych, farmaceutów, lekarzy praktykujących itd. Tom I. Część ogólna z 130 rycinami, 27 tabelkami i 2 tablicami litograficznymi. Tom II. Część szczegółowa z 141 rycinami i 17 tabelkami. W oprawie	50.-
Lepkowski W. Kartki z widokami Sycylii	2-40
Marcinowski Jadwiga. Piastowie , dramat w 4 aktach	3.-
Maryan z nad Dniepru. Dzieje literatury ojczystej dla młodzieży polskiej , 2 części K 1-50. W oprawie	2.-
Mereżkowski Dymitr. Piotr i Aleksy . Antychryst. Przekład Walerego Gostomskiego	4.-
Mimar. W nierównej walce , powieść na tle współczesnych zdarzeń w Królestwie Polskiem	4.-
Noskowski Zygmunt. Kontrapunkt, kanony, wariacje fuga . Wykład praktyczny. Dzieło przyjęte przez Instytut muzyczny w Warszawie	6-20
Obserwator. Co robić? Pogadanki o kwestjach palących — Jakich posłów powinniśmy mieć w parlamencie i sejmie?	-50
Pakies Józef. Wpływ gminy na sprawę mieszkań	-40
Pawlicki S. ks. dr. prof. Historia nowszej filozofii od Kanta	2.-
Prószyński Stefan. Przyczynki do sprawy wychowania Przewodnik dla wyjeżdżających do Brazylii	7-50
Rostworowski H. K. Pro memoria . Poezye	-30
Smiles Samuel. Pomoc własna . (Self-help). Dzieło liczące kilkadziesiąt wydań o paru milionach egz. w języku angielskim, przełożone na wszystkie języki europejskie. Wydanie nowe pomnożone	2.-
Smoleński Władysław. Szkice z dziejów szlachty mazowieckiej	3.-
Świeżawski Leon. Polska komedia w czterech działach	3.-
Szczekliki Karol ks. dr. Etyka katolicka . Podręcznik dla szkół średnich, zatwierdzony przez wysoką c. k. Radę szkolną krajową we Lwowie. Wyd. IV. W opr.	2-50
Utaszynówna Zofia. Poezye	2.-
Do nabycia we wszystkich księgarniach.	3-50

10.000 KORON NAGRODY dla niemających zarostu i łysych

Porost brody i włosów na głowie istotnie w 8 dniach wywołują prawdziwie duński „Balsam Mos”. Starzy i młodzi, mężczyźni i kobiety, używają tylko „Balsamu Mos” do wywołania porostu brody, brwi i włosów, jest bowiem dowiedzioną rzeczą, że „Balsam Mos” jest jedynym środkiem nowoczesnej wiedzy, który w przeciągu 8 do 14 dni przynosi zaraz nie na cebulki włosów w ten sposób na nie wpływa, że włosy działają czynną rósć. Ręczy się że środek ten nie jest szkodliwy

Jeżeli to nie jest prawdą wypłacimy **10.000 Koron gotówką**

każdemu gołowąsemu, łysemu, lub rzadkie włosy mającemu, który Balsamu Mos przez sześć tygodni używał bezskutecznie.

Uwaga: Jesteśmy jedną firmą, która daje tego rodzaju poręczenie. Lekarskie opisy i polecenia. Przed naśladownictwami ostrzega się usilnie.

W sprawie prób z pańskim „Balsam Mos” mogę Panom donieść ze z tego balsamu jestem zupełnie zadowolony. Już po ośmiu dniach pojawił się wyraźny porost włosów, chociaż włosy były jasne i miękkie, były one przecież bardzo mocne. Po 2 tygodniach przybrała broda powoli pierwotną barwę i dopiero wtenczas ujawniło się nadzwyczaj korzystne działanie Pańskiego balsamu. Dziękując, łączę dla WP. wyrazy poważania J. C. Dr. Tver Kopenhaga. Paczka Balsamu Mos 5 złr. Opakowanie dyskr. Po otrzymaniu należytości lub za zaliczką. Pisać do największego w świecie osobliwego handlu.

Mos-Magasinet, Copenhagen K. 338 Danemark (Dania)

(Opłata kart koresp. 10 h. a listów 25 h.)

Najbezpieczniejsze przechowanie papierów pieniężnych i kosztowności

Schowki depozytowe

w stalowych kasach opancerzonych

Filii c. k. uprzyw. galic. akcyjnego Banku hipotecznego w Krakowie Rynek I. 21

Kasy ustawione w podziemiach lokalu zaopatrzonego w dzwonek alarmowy, w którym nocuje po dwóch woźnych, tak że lokal nigdy nie pozostaje bez nadzoru (1477)

Trzy guldery

kosztuje paczka pozt. brutto 5 kg. pięknie sortowanych opaków mydeł: fiołkowych, różanych, heliotrop, Moschus, konwaliowych, brzoskwiniowych, liliowych i t. d.

Wysła za zaliczką Bohemia Parfumerie Bodenbach a/E., Weiher 221.

Na porę słoną!

Rogóżki

szczotkowe, kokosowe i żelazne oraz

Szczotki

do wycierania nóg polecają najtaniej

Reim i Spółka

Rynek 37. KRAKÓW. Linia A—B.

KALOSZE ROSYJSKIE.

Proszę żądać gratis i franko

mego bogato ilustrowanego polskiego Cennika z 3000 odbitkami zegarków, wyrobów srebrnych i złotych

Hanns Konrad c. i k. dost. Dworu. Pierwsza Fabryka zegarków w Brüx Nr. 709 (Czechy).

Szwajcarski patent. zegarek system Roskopf K. 5. Rejestrowany remontoir kotwiczny Adler-Roskopf K. 7. Prawdziwy remontoir srebrny K. 8.40. (1921)

Kredyt osobisty dla Urzędników, Oficerów, Nauczycieli etc. dności i Zaliczkowe Związku Urzędników udzielają na przystępnych warunkach także na długoletnie spłaty pożyczek osobistych. Agencja wykluczeni. — Adresów Towarzystwa udziela się bezpłatnie Zentralleitung des Beamtenvereines, Wien, Wipplingerstrasse 25. (1446)

JEDYNA WKRAJU **FABRYKA PASÓW maszynowych**

Ignacego Wurma w Krakowie ul. Kanonicza I. 18.

Edward Bocheński & Jan Warmuzek

dawniej Zygmunt Chilla, Krawcy Kraków. Wielopole 3 obok głównej poczty. Zakład krawiecki zaopatrzony na sezon w materiały krajowe i zagraniczne. Wykonanie artystyczne według najnowszych żurnali angielskich, ceny możliwie najniższe. Wypożycza również fraki i anglety. Zamówienia na prowincje skutecznie się za pomocą sposobu brania miary.

Znane z dobroci

Wiśnie

suszone na kompot

poleca handel pod firmą

Wojciech Olszowski w Krakowie, Mały Rynek.